

λοκαλίας εὐσηχμοσύνην. Ἀληθῶς δὲ ἡ φιλοκαλία ἐκείνη ἀπὸ τοῦ ἄβρου σώματος τῆς Ἀθίδος ἐπεκτείνεται καὶ εἰς ὅλον αὐτῆς τὸν οἶκον, ὡς διδάσκουσιν ἡμᾶς οἱ πολυσχήμενες καὶ κομψοὶ δῖφοι, ἐρ' ὧν καθήμενοι παρίστανται ἐπὶ τῶν νεκρικῶν στηλῶν συνηθέστερον αἰ θανούσαι, καὶ τὰ λοιπὰ οἰκιακὰ σκευῆ ὅσα σπανιώτερον εἰκονίζονται ἐπ' αὐτῶν, ὡς καὶ τὰ χαριέντα κτερίσματα ὅσα οἱ ἐπιζῶντες συγκατέβαπτον εἰς τοὺς τάφους τῶν γυναικῶν, ὅπως παρακολουθῶσιν αὐτάς καὶ μετὰ τὸ πέρασ τῆς ζωῆς ὡς μικρὰ ἐνθύμια τοῦ γλαφυροῦ καὶ περιτέχνου μικροκόσμου εὐρύθμων σκευῶν καὶ καλλιπρεπῶν ῥώπων, ὧν ἐν μόνῳ εἶχε διαρρεύσει· φαιδρὸς ὁ οἰιακὸς αὐτῶν βίος. Ὑπὸ τοιαύτην δ' ἐποψίν ἐξεταζόμεναι αἱ νεκρικαὶ στηλαὶ τῆς Ἀττικῆς εἶνε μετὰ καὶ τῶν λοιπῶν ἀττικῶν μικροτεχνημάτων εὐγλωττον ὑπόμνημα, ἐρμηνεύον τὴν ἀθάνατον ἐκείνην ὁμολογίαν τοῦ Περικλέους, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἐρλοκάλλουν μετ' εὐτελείας.

[Ἔβεται τὸ τέλος]

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ

KIMON ANDREAΔΗΣ¹

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ

IB¹.

Μῆνας τινὰς μόλις μετὰ τὸν γάμον του ὁ Ἀνδρεάδης μετετέθη εἰς τὴν φρουρὰν τῆς Χαλκίδος καὶ ἀπὸ ἐξαετίας διέμενον ἐν αὐτῇ.

Ἐκεῖ τὸν ἐπανευρίσκωμεν κατὰ τὸ ἔτος 1879, ὅτε εἶχε συγκεντρωθῆ εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Χαλκίδος τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ. Κατοικεὶ μικρὰν ἰσόγειον οἰκίαν ἐντὸς τοῦ φρουρίου, παρὰ τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. Εἶναι εὐτυχῆς, τελείως εὐτυχῆς καὶ αὐτὸς καὶ ἡ Ἀνθή του μετὰ τοὺς δύο μικροὺς ἀγγέλους των, τὸν Φαίδωνα πενταετῆ καὶ τὴν τετραετῆ Θάλειαν.

Ἐλλείπει ὁμως τι ἀπὸ τῆς εὐτυχίας του. Ὁ Νίκος μένει πάντοτε ἐν τῇ φρουρᾷ Ἀθηνῶν, ἐπιλογίας ἤδη τοῦ λόχου του· δὲν κατώρθωσε νὰ τὸν πείσῃ νὰ ζητήσῃ μετάθεσιν καὶ μόνον κατὰ ἀραιὰ διαστήματα ἔχουν τὴν εὐτυχίαν νὰ τὸν βλέπουν καὶ τὸν ζενίζουν ἐπ' ἀδείχ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀτελειότητων ἐργασιῶν τῶν στρατιωτικῶν ἀσκήσεων, παρατεινομένων ἀπὸ πρωίας μέχρις ἑσπέρας, διότι πάντες ἐλπίζουν, ὅτι ὁ στρατὸς μετ' ὀλίγον θὰ κληθῆ νὰ ἐνεργήσῃ, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ὁ ὁποῖος συναρπάζει τὸ τάγμα του, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν λησμονεῖ τὸ θετόν του τέκνον.

Καὶ τὰ πρὸς αὐτὸν γράμματα τοῦ Κίμωνος φεύγουν ἀλλεπάλληλα. Πόσον ἀποπνέουν ἄρωμα στοργῆς θερμῆς, πῶς φωτόγραφεῖται ἡ καρδιά του εἰς τὰ γράμματα ἐκείνα τὰ σκεπασμένα καὶ κατὰ τὰς τέσσαρας σελίδας, διὰ τῆς λεπτῆς τοῦ Κίμωνος

γραφῆς, ὅστις καὶ τὰ περιθώρια αὐτὰ πληροῖ δι' ὀριζοντίων γραμμῶν μετὰ πρῶτα καὶ δεῦτερα καὶ τρίτα ὑστερόγραφα!

Καὶ ἐκθέτει ἐν αὐτοῖς ὅλας τὰς ἀσημάντους ποιικιλίας τοῦ ἐσωτέρου βίου τῆς οἰκογενείας του, τῶν τέκνων του τὴν πρώτην ἀνάπτυξιν, τὰ φαιδρὰ αὐτῆς ἐπεισόδια. Καὶ πῶς πάντα τὸν συλλογίζεται τὸν ζηνητεμένο του, καὶ πῶς ὅλοι τὸν ἔχουν πάντα στὸ στόμα. Προχθές ἀκόμα ἐπῆγαν εἰς τὴν ἐξοχὴν στ' Ἀμπελία. Ἐπέρασαν θαυμάσια· ἀλλὰ μόνον ἂν ἦταν κ' αὐτὸς ἐκεῖ δὲν θὰ τοὺς ἔλειπε τίποτα. Τί κρίμα νὰ προτιμᾷ τὰς Ἀθήνας παρὰ νὰ ἦναι κοντὰ τοὺς! Καὶ ὁ μικρὸς ὁ Φαίδων ποῦ τὸν ἀγαπᾷ σὰν ἀδελφὸν τὸν ἐθυμήθηκε πρῶτος· ἐσήκωσε τὸ ποτηράκι του, ἓνα ὠραῖο ποτηράκι ἀσημένιο, δῶρο τοῦ ἀναδόχου του, τοῦ λοχαγοῦ Βράγκα καὶ ἤπιε στὴν ὑγεία του. Καὶ εἶπετο ἔπειτα ἡ μακρὰ ἄλυτος τῶν ἐρωτήσεων. Πῶς περῶν στὰς Ἀθήνας, μελετᾷ ἄραγε τῆς ὠραίας ποῦ τοῦ ἀφίνει ὁ στρατῶνας, ἢ χάνει τὸν καιρὸν του; Καὶ νὰ μὴ λησμονῆ, πῶς μεθαύριο, ἂν θέλῃ ὁ Θεός, θὰ τὰ ἀλλάξῃ τὰ τρία πανένια σειρήνια μετὰ τὸ χρυσὸ κουμπὶ καὶ πρέπει νὰ ζήρῃ πολλά, πάρα πολλά, νὰ φιγουράρῃ, νὰ τὸν καμαρόνει ὁ προστάτης του. Καὶ ἡ ὑπερησία του πῶς πάει; εἶναι τάχα εὐχαριστημένοι ἀπὸ αὐτὸν οἱ ἀνώτεροι, καὶ τὸ βιβλίον ποιότητός του εἶναι λευκὸ, παρθένο, ἢ μήπως πλάκωσε ἀπάνω του πολλὴ μαυρίλα ἀπὸ ποιναῖς; Καὶ γιὰ τὸ Θεό, ὅταν τοῦ ἀπαντᾷ, νὰ ἔχη μπροστά του τὸ γράμμα του, γιατί πάντα λησμονεῖ νὰ τοῦ ἀποκρίνεται σ' αὐτὰ ὅπου τὸν ῥωτᾷ· καὶ δὲν κάνει καλὰ τὸ παιδί του νὰ λησμονῆ ἔτσι, γιατί μ' αὐτὰ τὰ γράμματα τὸν βλέπει, μετὰ αὐτὰ μιλεῖ μαζύ του, καὶ ὅταν λαμβάνῃ γράμμα του, νομίζει τότε πῶς τὸν ἔχει κοντὰ του.

Καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς βροχῆς τῶν ἐρωτήσεων ἐπιπτον ῥαγδαίαι καὶ αἱ συμβουλαί, περὶ τοῦ ἤθους του, περὶ τοῦ βίου του, θερμαὶ ἀπὸ πονούσης ψυχῆς· καὶ συνάμα ὀδηγίαι ἐπαγγελματικαὶ μακραι ὅσον ἡ πείρα τοῦ Κίμωνος· ὀλόκληρον σχολεῖον θεωρίας.

Καὶ ἀραιαί, σπάνια, ἤρχοντο ἐνίοτε αἱ ἀπαντήσεις εἰς τὴν βροχὴν τῶν γραμμάτων τούτων, πρὸ πάντων, ὅταν παρίστατο ἀνάγκη νὰ καταλήγουν εἰς αἴτησιν ἀποστολῆς χρημάτων.

Ὀλίγα ἀτημέλητοι γράμμαί, οὐδέποτε καταλαμβάνουσαι τὴν πρώτην σελίδα ὀλόκληρον, γράμμαί αἱ ὅποια· κατῆγγελλον εὐγλωττοὶ τὸν ἐργῶδη μόχθον, τὴν ἀνιάραν προσπάθειαν τοῦ γράφοντος, ὅπως κατορθώσῃ νὰ πληρώσῃ τοὐλάχιστον τὴν πρώτην σελίδα.

Πῶς διεφαίνετο ἐν μέσῳ τῶν ὀλίγων ἐκεινῶν λέξεων ἡ ἀπουσία πάσης στοργῆς, ἡ παγερὰ πρὸς τὸν προστάτην αὐτοῦ ἀδιαφορία! πῶς διέρρεε διὰ τῶν ἀραιῶν ἐκεινῶν γραμμῶν ἡ ἀνία ἐπὶ τῇ ἀγχαρεῖα τῇ ἀφορήτῳ τῆς ἀλληλογραφίας ταύτης! Καὶ ἐγράφοντο ἐπὶ μικρῶν τεμαχίων χάρτου, διὰ νὰ ἦναι ὀλιγώτερον καταφανῆς ἢ γυμνότης των· καὶ ἡ φράσις ἐν πολλῇ βίᾳ, ὑποσημειωμένη πάντοτε, ἦτο στερεότυπος εἰς αὐτὰ τὰ γράμματα, εἰς τὰ ὅποια ἐλησμονοῦντο ὀλόκληροὶ λέξεις ἐν τῷ μέσῳ τῶν

¹ Ἰδε σελίδα 277.

φράσεων· διότι τότε ἔκλειε τὸ ταχυδρομεῖον καὶ δὲν ἠδύνατο ἴσως νὰ τὸ προλάβῃ, πότε, ἐνῶ ἤρχιζε νὰ τοῦ γράφῃ, ἐνέσκηπτεν ὑπηρεσία ἐπείγουσα.

Εἰς τὰ γράμματα πολλάκις μετοχετεύεται ἡ πνοὴ τῆς ψυχῆς τοῦ γράφοντος. Καί, ὅπως ὑπάρχουν ἐπιστολαὶ ἀποπνέουσαι ἄρωμα, οὕτω αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Νικολάου ἀπέπνεον τὴν δυσωμίαν τῆς προΐουσης σήψεως, ἡ ὁποία ἐπενέμετο τὴν ψυχὴν του.

Οὐδέποτε σχεδὸν ἀπῆντα ἐπὶ τῶν ἐρωτήσεων τοῦ προστάτου του. Καὶ ἂν ἤθελε δὲ νὰ ἀπαντήσῃ, θὰ ἦτο τοῦτο πολλάκις εἰς αὐτὸν ἀδύνατον.

Ἡμέραν τινὰ εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιόν του ἐν τῷ στρατῶνι ἡ πλειὰς τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ πολιτῶν, τῶν ἀνωρίστων συντρόφων τοῦ ἀναιμένου βίου του. Καὶ ἀναδιφῶντες οὗτοι τὰ ἐπὶ τῆς μικρᾶς τραπέζης του ἐν ἀταξίᾳ ἔγγραφα, εὐρίσκουν δεκάδα περίπου ἐπιστολῶν τοῦ Κίμωνος, διαφόρων ἐποχῶν, ἐπιστολῶν τὰς ὁποίας δὲν ἔσχε τὴν περιέργειαν νὰ ἀποσπράγισῃ ὁ Νικόλαος.

— Μωρὲ τ' εἶν τοῦτα, Νίκο; Ὁλόκληρο ταχυδρομεῖο ἀδιάβαστο;

— Ὅρεξί; εἶχα! Ὅταν ἔχω σκοτούραις καὶ διαολικαῖς στό κεφάλι, ποτὲ δὲν τανοίγω τὰ ρίχων αὐτοῦ καὶ ὕστερα ξεχνιοῦνται. Ἐπειτα ξέρεις τί παληκαριὰ χρειάζεται γιὰ νὰ διαβασθοῦν αὐτὰ τὰ παχειὰ γράμματα, μὲ τὸ διπλὸ γραμματόσημο;

— Παληκαριὰ;

Παληκαριὰ βέβαια. Στοχαστήτε, ρε, παιδιὰ, γράμματα μὲ πενήντα τοῦλάχιστον ἐρωτήσεις τὸ κάθε ἓνα, ποιὸ ἀναγκουλισμέναις, ξέρετε, ἀπὸ ἐκείναις ὅπου εἶναι στὰ θέματα τοῦ Ὀλενδόρφου, ὅπου ἀπὸ τὸ ξεθέωμα ὅπου μοῦ ἔκανε ὁ προστάτης μου τὰ κατὰφερα νὰ κάνω τριάντα ἐφτά σὲ τρία χρόνια. Καὶ νὰ ταν μονάχα αὐτό;

— Ἄ! εἶναι κι ἄλλα, κακομοίρη;

— Ἀκοῦστε ἂν ἦναι κ' ἄλλα. Αὐτὰ ποῦ σὰς εἶπα εἶναι ὁ πρόλογος. Ὑστερα ἔρχεται ἓνα ἡμερήσιο δελτίο τῆς οἰκογενείας του. Πότε ἔπιασε βηχαλάκι τὸ Φαίδωνα, καὶ πότε κόψιμο τῆ Θάλεια; καὶ πότε ζαλαδάκι καὶ λιγούραις τὴν ὄμορφη γυναῖκα του τὴν Ἀνθή. Μιὰ γυναῖκα ὅμως, ξέρετε, σὰν τὸ κρῦο νερό. Ὑστερα ἀπὸ αὐτὰ μπορεῖς νὰ βρῆς μέσα στὰ γράμματά του, μαθήματα καλῆς συμπεριφορᾶς, θεῖον κήρυγμα ἂν θέλῃς, ἄλλοτε θεωρία, μαθήματα σχολείου λόγου, ὡς καὶ τακτική, ἂν ἀγαπάτε.

— Καὶ ποῦ τὰ ξέρεις, Νίκο, αὐτὰ, ἀφοῦ δὲν τ'ανοίξεις;

— Εὐκόλο νὰ πεισθῆτε, ἂν δὲ βαριέστε. Φτάνει μόνο νὰ μὴν ἀρχίσετε νὰ τὰ διαβάξετε δυνατὰ, γιατί τότε δὲν τὴ γλυτόνω τὴν ἀγγραφεία. Εἶναι σὰν νὰ τὰ διάβαζα μοναχός μου.

— Ἐχομε τὴν ἄδεια τοῦ κυρίου ἐπιλοχίου νὰ τανοίξουμε;

— Νὰ τα! Καὶ θέλει καὶ ρώτημα;

Καὶ τὰ διενεμήθησαν μεταξύ των καὶ γέλωτες ἤχηροὶ καὶ λοιδοφαίαι χυδαῖαι τῆς ομάδος ἐκείνης τῶν διεφθαρμένων ἐσχολιάζον τὰ γράμματα, εἰς τὰ ὁποία ὁ Κίμων ἀπετύπωνε τὰ μύχια, τὰ ἄβρα τῆς

καρδίας του αἰσθήματα, διὰ τῶν ὁποίων μετέδιδεν εἰς ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἠγάπα ὡς τέκνον του, τὰ ἀφελέστερα τοῦ ἐπαυτέρου βίου τῆς οἰκογενείας του ἐπεισόδια.

Καὶ προσέθεσεν ἐν τέλει ὁ Νικόλαος Βερτῆς.

— Νὰ λέω τὴν ἀλήθεια; ἐνῶ αὐτὰ τὰ γράμματα ποῦ δὲν ἔχουν κλειδωνιαῖς δὲν κινδυνεύουν νὰ ἀνοιχτοῦν, οὔτε ἀπὸ μένα, ὅσα ἔχουν κλειδωνιαῖς, τῆς σπάζω καὶ τὰ ἀνοίγω στὴ στιγμή.

— Τί κλειδωνιαῖς; ἐμουρλάθηκες;

— Δὲν ἐμουρλάθηκα ἐγώ, ἀλλὰ κουταθήκατε σεις. Ἡ κλειδωνιαῖς τους εἶναι ἡ πέντε κόκκιναις βούλαις. — Πιστεύω τώρα νὰ ζυπνήσατε, καὶ νὰ μπήκατε μέσα.

Ἐμπήκαμε, Νίκο.

— Δόξα σοι ὁ Θεός. Αὐτὰ λοιπὸν τὰ γράμματα εἶναι ἀγώμενα σὰν τὰ ψάρια ποῦ ἔχουν αὐγοτάραχο. Ποτε δυὸ δεκάρικα, πότε ἓνα εἰκοσιοχτάρικο. Ἄν ἦτανε πλεῖο ἐξυπνος ὁ προστάτης μου, αὐταῖς τῆς συμβουλαῖς καὶ τῆς διδασκαλιαῖς ποῦ ἐδιαθάσατε, θὰ τῆς ἐτύλιγε πάντα μέσα σὲ χαρτιά τῆς ἐθνικῆς τραπέζης. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο ἴσως καὶ ἰθνηκῆς τραπέζης. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο ἴσως καὶ κατέβαζα καρμιά, ὅπως κατεβαίνει τὸ χάπι, τυλιγμένο μέσα σὲ κανέλλα μὲ ζάχαρι. Ἀλλὰ δὲν τοῦ κόβει; καὶ σὺ πάλι, ἂν σοῦ βαστᾶει, κόπιασε νὰ τοῦ τὰ γράψῃς αὐτὰ!

Τοιαύτη ἦτο ἡ ἐξέλιξις τῶν βδελυρῶν ἐνοστίκτων τοῦ νέου τοῦτου, τὰ ὁποία ἐπολλαπλασίαζε καὶ ἐξέτρεφε τὸ ἐκνευριστικὸν θάλπος τῆς ἀτμοσφαιρας τῆς διαφθορᾶς, ἡ ὁποία τὸν περιέβαλλε, ὡς τοὺς σκόληκας τῶν σηπομένων πτωμάτων, τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἢ θέρμη. Ἀποσυνετίθετο καὶ κατέρρεεν ἐν αὐτῷ ὁ ἀνθρωπισμός. Ὁ βόρβορος ἐρρύπαινε τὰ κίτρινα τῆς στολῆς του σειράδια καὶ πολλάκις ἐν συμπλοκαῖς χαρτοπαικτικῶν, εἰς διαπληκτισμούς οἰνοφλύγων ἐν καταγωγίσις, ἐμνημόνευσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ ἀστυνομικὸν δελτίον, πλεόν ἢ ἀπαξ ἡσχολήθη περὶ αὐτοῦ τὸ φρουραρχεῖον.

Ὁ δὲ Κίμων τοῦ ὁποίου ἐφείδοντο οἱ συναδελφοὶ του, ἀορίστως ἐν τούτοις ἐπληροφορεῖτο ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τῶν προΐσταμένων του, ὅτι ὁ βίος του δὲν εἶναι ἐπαικδομητικὸς πολλῶν ἐλπίδων.

Ἦλγει τότε καὶ ἐξανίστατο οὐχὶ κατὰ τοῦ Νικολάου, ἀλλὰ κατὰ τῶν συναδέλφων του, οἱ ὁποῖοι τῷ διεβίβαζον αὐτὰς τὰς πληροφορίες.

Ἡ ἀπομάκρυνσις, παρακωλύουσα τὴν ἄμεσον ἀντίληψιν τῶν παρεκτροπῶν του, τῷ ἐνέπνεε δυσπιστίαν πρὸς τὰς πληροφορίες ταύτας, ἡ δὲ μακρὰ ἀπουσία, ὀξύνουσα τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ πόνον, θερμαίνουσα τὴν ἀγάπην του, εἶχεν ἀπαλείψει ἀπὸ τῆς μνήμης του τὰς παρεκτροπὰς τοῦ παρελθόντος καὶ τὸν ἐξήγιζε καὶ τὸν ἠμνήστευεν ἡ καρδία του· ἡ ψυχὴ του δὲν ἀντελαμβάνετο ὅσα αὐταῖ τοῦ Νικολάου αἱ ἐπιστολαὶ θὰ κατήγγελλον ἀπελπιστικὰ εἰς διαυγεστέρους ὀφθαλμούς.

— Εἶδες ἐκεῖ; ἔλεγε, τοὺς μπῆκε στό μάτι τὸ δυστυχισμένο τὸ παιδί; ὄλοι μὲ αὐτὸ τὸ ὄρρανό τὰ ἔχουν. Ὡ! Ἄν ἦταν κανένας ἀπὸ φαμίλια; κανένας ἀπὸ ἐκείνους μὲ τὰ μεγάλα ὀνόματα, ποῦ δὲν κάνουν γιὰ τίποτα, ποῦ τοὺς πετοῦν οἱ γονεῖς τοὺς στό στρα-

τῶνα γιὰ νὰ τοὺς δαμάσουν, ὅπως τοὺς τρελλοὺς στὰ μοναστήρια, ὅλα του θὰ ἦσαν λαμπρὰ καὶ δὲν θὰ εὐρίσκαν λόγια νὰ τὸν ἐπαινούν. Ἄλλὰ γι' αὐτόν, ἐγάλασε ὁ κόσμος ἐπειδὴ διασκέδασε μιὰ φορά τὸ παιδί, ἐπειδὴ εἶπε ἓνα λόγο παραπάνω. Κ' αὐτοὶ ποῦ μοῦ τὰ προφαίνουν ὅλα αὐτά, δὲν ἦσαν μιὰ φορά παιδιὰ; Γιατί παιδί εἶναι νέος εἴκοσι πέντε χρόνων!

Οὕτω ὁ Κίμων, ἡ εὐθεία αὐτῆ καρδία ἐγένετο ἄδικος, καὶ ἡ περὶ τῶν ἀνθρώπων κρίσις του ἐστρεβλοῦτο, τυφλομένη ὑπὸ τῆς στοργῆς τῆς ἀπεριόριστου πρὸς ὑπαρξίν τόσο ἀναξίαν αὐτῆς.

Καὶ ὅμως ὅλα αἱ ἐξωτερικευόμενα τοῦ νέου τούτου παρεκτροπαί ἦσαν ἐλάχισται, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐσωτέραν τῆς ψυχῆς του σαπρίαν, ἡ ὁποία πάντας, πλὴν μόνων τῶν ὁμοίων του, ἐλάμβανε.

Διὰ τοῦτο ποινὰς μόνον πειθαρχικὰς ἐπεσώρευον κατ' αὐτοῦ. Ἄλλὰ αἱ ποιναὶ αὐταὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ματαιώσουν τοὺς ἀτρυτούς ἀγῶνας τοῦ Κίμωνος, ὅπως κατορθώσῃ νὰ τὸν προαγάγῃ εἰς ἀξιοματικόν, ἀγῶνας τοὺς ὁποίους ὑπεσθόηται τελεσφόρως ἡ ἀνάγκη τῆς συμπληρώσεως τῶν στελεχῶν, διὰ τὴν παρασκευαζομένην κατάληψιν τῶν νέων ἐπαρχιῶν.

Οὕτω ὁ Ἀνδρεάδης, ὅστις ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε μετατεθῆ εἰς Ἀθήνας, ἀπήλασε τὴν οὐράνιον εὐδαιμονίαν νὰ ἴδῃ τὸ τέκνον ἐκεῖνο τὸ ἐρημωθὲν τοῦ πατρικοῦ θάλλου, τὸν ὄρρανον, τοῦ ὁποίου αὐτὸς ἐγένετο προστάτης καὶ πατήρ, περὶ τοῦ ὁποίου τοσάκις ἐδίστασεν ἡ ψυχὴ του, ἐξασφαλίσαντα τὸ μέλλον του ἐν τῷ ἐντίμῳ σταδίῳ τῶν ὄπλων.

Ἡ ἐποχὴ αὕτη ὑπῆρξε διὰ τὸν Κίμωνα ἡ δροσερωτέρα ὥσας ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ βίου του' αὐτόχρημα παράδεισος· ὁ ἀληθὴς παράδεισος, ὃν ἀνεύρισκε τις ἐν ἑαυτῷ, ὅταν βλέπῃ εὐτυχοῦντας ἐκείνους τῶν ὁποίων ἡ εὐτυχία ὑπῆρξεν ὁ ἄσβεστος πόθος, ὁ ἐνιαῖος τῆς ὑπάρξεώς των σκοπός.

Εὐτυχὴς σύζυγος, εὐτυχὴς πατήρ δύο χαριτωμένων ἀγγέλων εἶδεν ἐξασφαλισθεῖσαν καὶ τοῦ ὄρρανου τούτου τὴν εὐτυχίαν, ἡ πρὸς τὸν ὁποῖον ἀγάπη, ἂν διέφερε κατὰ τι τῆς πρὸς τὰ ἴδια αὐτοῦ τέκνα, διέφερε κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι ἦτο μᾶλλον περιπαθὴς, διότι βάσις αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ φιλανθρωπία καὶ ὁ οἶκος.

Ἐπειδὴ τὸ παιδίον αὐτὸ τὸ ἐγκαταλειφθὲν ἔρμαιον τῆς καταστροφῆς, μόλις ἐβλάστησεν, αὐτὸ τῆς τύχης τὸ ἀπόριμμα, τὸ ἤρπασεν αὐτός, τὸ διεξεδίκησε κατὰ τῆς φθορᾶς, τὸ διεξεδίκησε κατὰ τῆς ἠθικῆς καταπτώσεως. Ἐπάλασεν, ἐμόγησεν, ἐκλαυσεν, ἐδίστασεν, τὸ ἀνέστησεν ἐν ὑπαμοιβῇ ἐλπίδων καὶ ἀπογνώσεως καὶ ἐνίκησεν ἐπὶ τέλους, ἐνίκησεν.

Καὶ ἡ ἀγάπη του πρὸς αὐτὸν ἦτο κατ' εὐθείαν ἀνάλογος τῶν πόνων, τῶν δακρύων καὶ τῶν παλμῶν τοὺς ὁποίους τῷ ἐστοίχισεν ἡ νίκη αὕτη.

Τί ἤθελε καταστήσει ἄνευ αὐτοῦ καὶ τί εἶναι σήμερον ὁ Νικόλαος Βερτῆς!

Διὰ τοῦτο ὅταν εἶδε τὸ πρῶτον τὸν περικαλλῆ νέον περιβεβλημένον τὴν στολὴν τοῦ ἀξιοματικοῦ, ἡ χαρὰ του ἀνῆλθεν εἰς λυρισμὸν, εἰς ἐκδηλώσεις,

αἰτινες ἦσαν κωμικὰ ἐνώπιον ἀδιαφόρων ἀνθρώπων μὴ δυναμένων νὰ ἀντιληφθῶν μέχρι τίνος σημείου ἀνέρχεται ἡ ἀφοσίωσις πρὸς ἐκεῖνους, πρὸς οὓς συνδεόμεθα διὰ σειράς θυσιῶν καὶ ἀγῶνων.

Καὶ ἔλεγε πρὸς τοὺς συναδέλφους του. Ἴδετε το λαίπρον αὐτὸ τὸ λεβεντόπαιδο, αὐτὸν τὸν χαριτωμένο ἀξιοματικό! Δὲν εἶναι ὦμοφο παληκάρι; Δὲν εἶναι μιὰ χαρὰ νὰ τὸν κμαρόνω; Γιατί ἐγὼ τὸν ἔφερα αὐτοῦ ποῦ εἶναι, ἐγὼ ξαγρύπνησα καὶ ἐκαρδιοχτύπησα γι' αὐτόν, ἐγὼ τὸν ἐμεγάλωσα καὶ τοῦ ἀνοιξα τὸ δρόμο του. Εἶναι δικός μου αὐτός ὁ θησαυρός.

Καὶ φαίνεται ὅτι καὶ ὁ Θεὸς ἠθέλησεν ἐπὶ τέλους νὰ βραβεύσῃ δαψιλῶς τὴν εὐγενῆ τοῦ Κίμωνος ψυχὴν.

Διότι ὁ Νικόλαος ὑπέστη ῥιζικὴν μεταμόρφωσιν. Ὡς νὰ ἐξήγησε τὸν παλαιὸν ἀνθρώπον καὶ τὸν ἀπεκάλησεν ἡ στολὴ τοῦ ἀξιοματικοῦ, ὡς νὰ εἰσῆδῃ καὶ ἐκυκλοφόρησεν ἐν τῇ καρδίᾳ του νέον αἷμα τιμῆς, καὶ χρηστότητος. Καὶ διέορθε πρὸς τὰς παλαιὰς του σχέσεις, πρὸς τὰς χυδαίας ἕξεις τῆς προτέρας ζωῆς του.

Ἦτο δὲ πρωτοφανὴς καὶ ἡ πρὸς τὸν προστάτην του προσήλωσις. Ἡ Ἀνθὴ ἰδίως ἦτο τὸ ἀντικείμενον πολλοῦ σεβασμοῦ καὶ ἀδελφικῆς ἐκ μέρους του στοργῆς. Δὲν ἠδύνατο νὰ εἶπῃ νικῆς, ὡς ἔλεγε, διότι ἦσαν ὁμήλικες καὶ θὰ προσέκρουεν εἰς τὸν ἐγωϊσμὸν τῆς νεαρᾶς γυναικὸς τοῦ εὐεργέτου του, ἂν τὴν ὠνόμαζε θετὴν μητέρα. Ἐγέλα ὁ Κίμων ἐπὶ τούτῳ καὶ τῷ ἀνωμολογεῖ χάριτας, διότι δὲν ἀπένεμε τὸν σεβαστὸν τούτον τίτλον εἰς τὴν γυναϊκά του. Μόνη δὲ ἡ Ἀνθὴ, ἂν καὶ ἐπρόκειτο περὶ αὐτῆς, δὲν μετείχε τῶν ἀρελῶν τούτων ἐκρήξεων τῆς οικειότητος. Μεθ' ὅλην τοῦ Κίμωνος τὴν στοργὴν, αὐτὴ ὠχυροῦτο ὀπισθεν παγερᾶς πρὸς τὸν Νικόλαον ἀδιαφορίας, οὐδέποτε ἐκδηλοῦσα πρὸς αὐτὸν τὴν ἀνοικτόκαρδον ἐκείνην οικειότητα, ὡς πρὸς μέλος τῆς οικογενείας.

Ἄλλ' ὁ Νικόλαος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑποστῆ τελείαν μεταμόρφωσιν, οὐδὲ κἂν ἐφαίνετο ὅτι παρετήρει τὴν πρὸς αὐτὸν ψυχρότητα καὶ τὸ ἐπιφυλακτικὸν ὄφος τῆς γυναικὸς τοῦ εὐεργέτου του. Σχεδὸν καθ' ἐκάστην ἠδύνατό τις νὰ τὸν συναντήσῃ ἐν τῷ οἴκῳ του, προσηλωμένον εἰς τὴν οικογενεῖαν καὶ ἐκδηλοῦντα τὴν πρὸς τὸν προστάτην του εὐγνωμοσύνην διὰ τῆς πρὸς τὰ τέκνα του λατρείας, διὰ πλήθος ὑπηρεσιῶν πρὸς τὴν Ἀνθὴν, μέχρι τῶν μᾶλλον ἀσημάντων. Αὐτὸς ὁ ἐμμανὴς ἄλλοτε τῶν νυκτερινῶν κώμων καὶ τῶν θορυβωδῶν διασκεδάσεων σύντροφος, προέκρινεν ἤδη νὰ διέρχεται τὰς ἐσπέρας του, ἐν τῷ μονοτόνῳ κύκλῳ τῆς οικογενείας ἐκείνης.

Καὶ ὁ Κίμων εὐτυχὴς διὰ τὴν μεταβολὴν ταύτην παρεπονείτο μόνον κατὰ τῆς συζύγου του, ὅτι δὲν παρέσχεν εἰς τὸν Κίμωνα τὴν ἀνοικτὴν καρδίαν ἀδελφῆς, ὅτι ἡ πρὸς αὐτὸν συμπεριφορὰ τῆς εἶναι ὡς διμαρτυρία κατὰ τῆς ἰδικῆς του στοργῆς.

— Τί νὰ σοῦ εἰπῶ, τῇ ἔλεγε· μοῦ φαίνεται ὅτι φέρεσαι πρὸς αὐτὸν σὰν μιὰ κακὴ μητριὰ, ἀροῦ ἐγὼ δὲν τὸν ξεχωρίζω ἀπὸ τὰ παιδιὰ μας.

Ἐκείνη δὲ αἰδημόνως τῷ ἀπάντα ὅτι συμπεριζέται τὰ αἰσθήματά του, ἀλλὰ ὅτι ὅπως δὴποτε εἶναι πάντοτε ξένος πρὸς αὐτήν, ἀφου οὔτε συγγενῆς τοῦ ἀνδρός της δὲν εἶναι. Καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, ἢ ἐπιθυμία της ὅπως τῷ φέρεται οικειότερον προσκρούει εἰς ἀκατανίκητον αἰσθημα αἰδημοσύνης.

Καὶ ταῦτα λέγουσα ἤρυθρία· καὶ ἐτι μᾶλλον ἔνευε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν γῆν, ἐνῶ ὁ Κίμων τὴν ἔσκωπτε γελῶν θορυβωδῶς.

— Στὸ Νίκο, καλέ, δὲν μπορεῖς νὰ ἔχῃς ἀνοιχτὴ καρδιά; συμπεριφορὰ ἀδελφῆς; Ἄν σὲ ἔπερνα, ὅταν ἦταν μικρὸς καὶ τὸν πῆγαινα ἀπὸ τὸ χέρι στὸ σχολεῖο, τότε δὲν θὰ τὸ εὑρίσκες φυσικὸ καὶ νὰ τὸν ἀγαπᾷς, καί, ἐν ἀνάγκῃ, νὰ τοῦ τῆς βρέχῃς, ὅταν ἔκανε ζούρλιας; Τώρα πῶς δὲν τὸ εὑρίσκες φυσικὸ νὰ τὸν ἀγαπᾷς; Προσκρούει εἰς τὴν εὐπρέπεια τὸ νὰ ἔχῃς τὴν καρδιά σου ἔχει καὶ ὁ ἀντρας σου γι' αὐτὸ τὸ παιδί;

Ἦχι βέβαια.

Τότε λοιπὸν δὲν προσκρούει οὔτε νὰ τὸ δείχνῃς. Πῶς ἤμπορεῖ νὰ ὑπάρχουν πράγματα ποῦ ἐνῶ ἐπιτρέπεται κανεὶς νὰ τὰ αἰσθάνεται δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὰ δείχνῃ; Ἦμπορεῖς νὰ τὸν φαντασθῆς ξένο τὸ Νίκο; Καὶ ἀπὸ πότε εἶναι ἄτοπο μιὰ γυναῖκα νὰ δείχνῃ, ὅτι ἀγαπᾷ τὸ παιδί της ἢ τὸν ἀδελφὸ της;

Καὶ ἐκείνη διὰ νὰ ἦναι ἀρεστὴ εἰς τὸν ἀνδρα της ὑπέσχετο ὅτι θὰ φέρεται εἰς τὸ μέλλον οικειότερον πρὸς τὸν θετὸν τοῦ υἱόν.

Ἐσπέραν τινὰ καθ' ἣν ὁ πυρρωνιστῆς, ὁ ἀπαισιόδοξος φίλος του, ὁ Φίλιππος Βράγκας, εὑρίσκετο εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κίμωνος μετὰ τῆς γυναικὸς του, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ φαιδρῶ διαλόγου τοῦ οικογενειακοῦ κύκλου ὁ Κίμων ἐνθυμηθεὶς τοῦ Φιλίππου τὰς μαύρας θεωρίας, καὶ θέλων νὰ τὸν πειράξῃ, τὸν ἔλαβεν ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν ὤμων καὶ σείων αὐτὸν ἰσχυρῶς.

— Αἴ! Τί λές, μάντι κακῶν καὶ τῆς ἀνθρωπότητος συκοφάντα. Δὲν φέρε εὐτυχία τὸ νὰ εὐεργετῇ κανεὶς; Μᾶς γεννᾷ ἔχθρους ἢ εὐεργεσία;

Καὶ περιβάλλον διὰ τοῦ βραχίονος μετὰ στοργῆς πατρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ Νικολάου,

— Πῶς σοῦ φαίνεται, εἶπεν, αὐτὸς ὁ ἄσπονδος ὁ ἀμείλικτος ἔχθρὸς μου;

— Ἄ! Καυμένε Κίμων. Κρίμα ὅπου σὲ ἐνόμιζα ἐξυπνον ἄνθρωπον. Καὶ ὅμως δὲν ἐνόησες ἀκόμη, ὅτι ποτὲ δὲν σπουδαιολογῶ, ὅταν μὲ πιάνῃ ἢ λόξα νὰ κάνω τὸ φιλόσοφο, καὶ ὅτι σφοδρὰ μονομανία μὲ κατέχει νὰ χειραγωγῶ καὶ παρουσιάζω εἰς τὸν κόσμον, ὡς εὐμορφαῖς κοπέλλαις τῆς πλειοψηφείας καὶ τῆς πλειοψηφείας σοφιστείας.

— Τὸ ξέρω, εἶπε φαιδρότατα γελῶν ὁ Κίμων. Ἄλλὰ καὶ ἂν ἐσπουδαιολογῆς ἔσθαι καὶ ἡ ἰδική σου καὶ ἡ ἰδική μου εἰς τὸν γάμον μας εὐτυχία, ἔσθαι καὶ ἡ ἀμοιβὴ τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἡ καρδιά μου δι' ὅσα ἔκαμα γιὰ τὸν Νίκο μου, διὰ νὰ σὲ θεραπεύσουν.

— Καὶ βέβαια, Κίμων.

— Ἄν εἶχες τί νὰ πῆς θὰ ἔδοκιμάζεις νὰ ἀρχίσῃς πάλι τὴν ἀντιλογία. Ἄλλὰ δὲν ἔχεις. Καὶ κατὰ τοῦτο μόνον εἶσαι δυστυχῆς, ὅτι εἶσαι ἀναγκασμένος νὰ ὁμολογήσῃς τὴν εὐτυχία μας.

— Σιώπα, Κίμων, μὴ τὸ πολυλέγεις αὐτό. Ἡ εὐτυχία δὲν πρέπει ποτὲ νὰ σπινθηροβολῇ, ἀλλὰ πάντα νὰ κρύβεται· γιατί εἶναι σὰν ἓνα γιαλὶ τόσο λεπτὸ, τόσο εὐθραστο! Καὶ χειρότερο μάλιστα ἀπὸ γιαλὶ. Εἶναι σὰν ἐκείναις τῆς χρυσαῖς, τῆς πολυχρωμαῖς σφαιραῖς ποῦ κάνουν μὲ τὸ καλαμάκι ἀπὸ σαπουνάδα τὰ παιδιὰ. Ὅπως ἔ' ἐκείναις, φτάνει γιὰ νὰ τὴ σβύσῃ μονάχα ἡ πνοὴ τῆς ὀμίλιας ποῦ κάνει κανεὶς γιὰ τὴν εὐτυχία του.

Ὅταν δὲ ὁ Φίλιππος Βράγκας μετὰ τῆς γυναικὸς του κατῆλθον τὴν κλίμακα· εἶπε πρὸς αὐτήν

— Νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς, Ἀσπασία, νὰ μὴ συντριβῇ ποτὲ τοῦ Κίμωνος ἡ εὐτυχία. Ἀξίζει τόσο νὰ ἦναι εὐτυχησμένη αὐτὴ ἡ διαμαντένια καρδιά!

— Ὡ ναί, Φίλιππε, ἀλλὰ γιατί τὰ λές αὐτά;

— Διότι ἔχω μιὰ ἀκατανίκητη ἀντιπάθεια σ' αὐτὸ τὸ νέο ἀνθυπολογαγὸ, καὶ φοβερὴ προκατάληψι κατὰ τῆς γυναικὸς τοῦ Κίμωνος.

— Γιὰ τὸν ἀνθυπολογαγὸ, τὸ ἐννοῶ. Ὅλα τὰ προηγούμενα καμώματά του δικαιολογοῦν τὴν ἀντιπάθειά σου. Ἀλλὰ γιὰ τὴν καυμένη τὴν Ἀυθὴ εἶναι πολὺ ἄδικοι αἱ προκαταλήψεις σου. Ἐμὲ αὐτὴ ἡ νέα μου φαίνεται καρδιά θησαυρός.

— Θησαυρὸς κεκρυμμένος. Ἀλλὰ ὅλοι, ξέρεις, οἱ κεκρυμμένοι θησαυροὶ φυλάττονται σίγουρα μόνον ὅσο νὰ βρεθῇ κανεὶς νὰ τοὺς ἀναζητήσῃ.

— Εἶσαι ἄδικος, Φίλιππε.

— Νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ ἦμαι. Ἀλλὰ τί νὰ σοῦ εἰπῶ. Ἐχουν καὶ οἱ δύο ἓνα ἀλάνθαστο γνώρισμα κίβδηλειας χαρακτῆρος. Τὰ βλέμματά των ποτὲ δὲν προσηλώνονται ἐπάνω σου, ἀλλὰ ἀποφεύγουν κάθε συνάντησι μὲ τὰ δικά σου βλέμματα· καὶ ἡ καρφόνονται χάρω, ἢ σὲ πολιορκοῦν μὲ πλάγιας στροφαῖς. Καὶ δὲν ἤξεύρεις πόσο δυσπιστῶ εἰς τὰς ψυχὰς ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι φοβοῦνται νὰ κατοπτρίζονται εἰς τοὺς καθρέπτας, ὅπου μᾶς ἔβαλε στὸ πρόσωπο ἡ φύσις, εἰς τὰ μάτια.

— Ὑπάρχουν μονομανεῖς ὅπου νομίζουν ὅτι προβλέπουν τὸν καιρὸ καὶ αἰωνίως βόσκουν τὰ μάτια τους στὸν οὐρανὸ γιὰ νὰ σοῦ ἀναγγεῖλουν πότε θὰ βρέξῃ ἢ πότε θὰ φυσήξῃ βοριάς. Δὲν ἤξεύρω ἂν συνέπεσε καμμιά φορὰ νὰ πετύχουν. Ἡθέλῃσες φαίνεται νὰ τοὺς μιμηθῆς, Φίλιππε.

— Γέλα ἐσύ, κυρά, ὅσο θέλεις. Ἀλλὰ ἐγὼ πονῶ πονῶ πολὺ τὸν Κίμωνα καὶ παρατηρῶ, προσέχω. Τοὺς βλέπω ὅταν ὀμιλοῦν μεταξὺ των, ὅτι ποτὲ δὲν βλέπονται κατὰ πρόσωπο· ὅτι τὰ βλέμματά τους, ὡς κατὰ προηγούμενη συνεννόησιν, δίδουν ἀλλοῦ συνέντευξιν. Αὐτὴ ἡ γυναῖκα ἡ σιωπηλή, ἡ σοβαρά, ἡ σεμνή, ὅπου τῆς φαίνεται ἄτοπο καὶ νὰ γελᾷ δυνατὰ, μοῦ φαίνεται κρυφίνους. Καὶ αὐτὸ φθάνει γιὰ νὰ ἦναι κίβδηλη. Γιατί, τί ἄλλο εἶναι, παρακαλῶ, ὁ κρυφίνους παρὰ ἓνας βουβὸς ψεύτης;

Καὶ αὐτοὶ μὲν οἱ φῶβοι οἱ διαβρωτικοὶ ἐβασάνισον τοῦ Φιλίππου Βράγκα τὴν ψυχὴν. Τοῦ Κίμωνος ὅμως τὴν διάνοιαν καμμία τῶν σκοτεινῶν τούτων σκέψεων δὲν ἀπησάγγησε ποτὲ· οὐδέποτε αἱ μελαναὶ πτέρυγες τῆς ζηλοτυπίας ἐπλατάγισαν περὶ αὐτόν· οὐδέποτε ἐρρίγησεν ὑπὸ τὴν παγερὰν πνοὴν τῆς.

Ψυχὴ ἐν παντὶ εὐθεία, ὁ Κίμων, τιμὰ καρδία, ἔτρεφε πρὸς πάντας πίστιν ἀπεριόριστον· ἰδίως πρὸς ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἐλάτρευε. Τῶν εὐγενῶν ψυχῶν ἡ στοργὴ εἶναι ἀναπόσπαστος ἀπὸ τῆς ὑπολήψεως, ἡ δὲ πρὸς τοὺς ἀγαπωμένους δυσπιστία, ἡ πρωτότοκος αὐτῆ κόρη τῆς φρονήσεως εἶναι ἀρετὴ, ἥτις οὐδέποτε τὰς ἐκόσμησεν.

Ἔνεκα τούτων ἦτο ἀδύνατον νὰ βλαστήσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Κίμωνος ἡ ζηλοτυπία. Εἰδικῶς δὲ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Νικολάου Βερτῆ θὰ ἦτο βδελυγμία τοικύτῃ ὑπόνοια. Ἄφου πατρὸς καρδίᾳ ἐπαλλεν ἐν τῷ στήθει του διὰ τὸν νέον ἐκείνον, πῶς ἦτο δυνατόν σκέψῃ τὸσον βορβορώδης νὰ κηλιδώσῃ τὴν ὠραίαν τοῦ Κίμωνος ψυχὴν;

Διὰ νὰ διεισδύσῃ ἐν τῇ δικαιοῖα του ὁ λογισμὸς οὗτος ὁ ἀποτρόπαιος, ἔπρεπε νὰ πιστεύσῃ ὅχι μόνον ὅτι ὁ Νικόλαος ἦτο ψυχὴ ὑπὲρ πᾶσαν ῥυπαρά, τὸ ὅποιον ποτὲ δὲν ἐφρανόσθη ὁ δειλαίος, ἀλλὰ καὶ ὅτι ὅλαι αἱ ὑπὲρ αὐτοῦ θυσίαι, ὅτι ἡ ἡγὼ τῶν λέξεων παιδί μου, τέκνον μου, ἥτις ἐπὶ εἰκοσαετίαν ἐπλήττε τὴν ἀκοήν του, δὲν ἤρκεσαν νὰ τὸν προσοικειώσουν πρὸς τὴν ιδέαν, ὅτι πατρὸς θέσιν ἔχει παρ' αὐτῷ ὁ Κίμων· θὰ ἤρκει δέ, ἂν ὑπῆρχεν ἡ ἐλαχίστη προσοικειώσις πρὸς τὸ αἶσθημα τοῦτο, ὅπως καὶ τὴν κακουρογότεραν φύσιν ἐξαναγκάζῃ εἰς ὀπισθοδρόμησιν πρὸ τῆς ἀρυπνίσεως τοιοῦτου στυγίου πόθου.

Τοιοῦτον ἀπύθμενον βᾶθος ψυχικοῦ βορβοῦρου ἦτο ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ βολιδοσκοπήσῃ ὁ Κίμων, καὶ ἐπομένως ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ζηλοτυπήσῃ.

Καὶ ἐν τούτοις μόνη ἡ ζηλοτυπία θὰ διήνοιγε τοὺς ὀφθαλμούς του ἀπέναντι πολλῶν παραδόξων περιστάσεων, μόνη ἡ ζηλοτυπία ἤθελεν ὠθήσῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἔρευναν, πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν αἰτίων τῆς τὸσον ἀποτόμου μεταλλαγῆς ἔξεων, ἐν τῷ ἀνειμένῳ βίῳ τοῦ Νικολάου.

Διότι, ὅπως νευρικαὶ τινες νοσηραὶ προδιαθέσεις ἐντείνουσι καὶ πολλαπλασιάζουσι τὴν δύναμιν τῆς ἀκοῆς, τῆς ἀφῆς τὴν αἰσθητικότητα, οὕτω καὶ ἡ ζηλοτυπία, ἡ ἀλγεινὴ αὕτη νόσος τῆς ψυχῆς, ἀναπτύσσει παρ' ἐκείνῳ ἐν τῷ ὀπίῳ κυριαρχεῖ ἀσύλληπτον διορατικότητα, διασχίζουσαν τὰ σκότῃ μὲ τὰ ὅποια ἀποπλανοῦν τὴν ἔρευναν αἱ ἐντεγνότεραι προσφυλάξεις, ὁζύνει τὸ πνεῦμα τὸ προσηλωμένον εἰς τὴν ἀνιάραν, τὴν ἐργώδη ταύτην ἔρευναν, προσδίδει εἰς τὰς αἰσθήσεις ὀξύτητα καταπλήσσουσαν καὶ χειραγωγεῖ ὡς διὰ δυνάμεως ὑπερφυσικῆς εἰς τὴν ἀνάλυσιν καὶ τὴν ἐξακριβῶσιν γεγονότων, τὰ ὅποια εἰς ἀνύποπτα βλέμματα προσπίπτουσι ὡς ὅλως ἀδιάφορα καὶ τυχαῖα.

Καὶ ὅμως ἄς λιχνίσῃ τοὺς ἀγαπῶντας ἡ ἐμπιστοσύνη, ἄς σκέπῃ ἕλεως τοὺς ὀφθαλμούς τῆς ψυχῆς αὐτῶν ἡ πλάνη. Ὁ ὕπνος τοῦ θανάτου ἄς κλείσῃ τὰ βλέφαρά των, πρὶν ἢ ἀρυπνισθῆν ἐν τῇ διανοίᾳ των ἡ ἀλήθεια ἡ φρονέουσα.

[Ἔπεται συνέχεια]

EMMANOYHΛ Σ. ΛΥΚΟΥΔΗΣ

ΨΙΤΤΑΚΟΣ Ο ΤΕΦΡΟΧΡΟΥΣ

Ὁ Condillac διισχυρίζεται ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲν διαφέρουσι τὸσον ἀπ' ἀλλήλων, διότι εἶναι πάντων τῶν ζῶων μιμητικώτεροι. Κατὰ τοῦτο λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι μετέχουσι τοῦ τε πιθήκου καὶ τοῦ ψιττακοῦ. Ἡ πρὸς τοὺς πιθήκους συγγένεια πολλοὺς μὲν εὔρε τοὺς ὑποστηρικτάς, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρὸς τὸν ψιττακὸν ὁμοιότητα οἱ συνήγοροι μετ' ἐπιφυλάξεως ἀποφαίνονται. Ὁ δὲ Brehm ὅπως ἐνθαρρύνῃ ἴσως τούτους, ἀποκαλεῖ τοὺς ψιττακοὺς πτερωτοὺς πιθήκους.

Ἡ μιμητικὴ ἰδιοφυία τοῦ ψιττακοῦ δὲν ἤρηνθη μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης προσοχῆς. Ἡ εὐκολία, μεθ' ἧς λαλεῖ, μᾶς εὐχαριστεῖ ἢ μᾶς ἐνοχλεῖ χωρὶς νὰ κινή τὸ ἐνδιαφέρον ἡμῶν ἀκριβῶς ὡσεὶ ἐπρόκειτο, περὶ κοινοῦ φλυάρχου. Παραδεχόμεθα συνήθως, ὅτι ἄνθρωποι τινες λαλοῦσιν ὡς ψιττακοί· τοιοῦτον ὅμως ποιοῦντες παραλληλισμὸν ἀδικώτατα κατακρίνομεν τὸ πτηνόν. Ὁ ἀκατάσχετος ρήτωρ ὀμιλεῖ συνήθως χωρὶς νὰ σκέπτηται, ἐν ᾧ ψιττακὸς ὁ τεφρόχρους σκέπτεται προτοῦ λαλήσῃ.

Πρὶν ἢ θαυμάσωμεν τὸ πνεῦμα τοῦ ζῴου ἄς περιγράψωμεν αὐτό. Ὁ τεφρόχρους ψιττακὸς, ὃν καλοῦσι κοινῶς ζιακό, οἱ δὲ ἐπιστήμονες λατινιστὶ *Psittacus erythraceus*, ἔχει μέγεθος μεγάλης περισσεύσεως, πτέρωσιν ἀπλήν ἀλλὰ σοβαράν, στερεῖται τοῦ πρασίνου ἐκείνου χρώματος καὶ τῶν λοιπῶν ποικίλων πτερῶν τῶν ἀμερικανικῶν ψιττακῶν. Ἄπασα σχεδὸν ἡ πτέρωσις του ἔχει χροῖαν τεφρόν. ἰώδης τις χρωματισμὸς διακρίνεται ἐπὶ τῶν πτερυγῶν καὶ ὠχραὶ τινες ἀποχρώσεις εἰς τὸ στήθος καὶ τὰς κνήμας. Τὸ πρόσωπον αὐτοῦ φαίνεται πεπασμένον διὰ λευκῆς κόνεως, τὸ ῥάμφος εἶναι μέλαν, μικρὰ δὲ τινὰ πτερὰ λεῖα καὶ βαθυχρῶστερα διαγράφουσι κάλυμμά τι. Ἄπαντα ἐν γένει τὰ χρώματα αὐτοῦ εἶναι φαιὰ πλὴν τῆς οὐρᾶς, ἥτις ἔχει χροῖαν ἐρυθρὴν ὑσγινον. Ὅταν φέρωσιν αὐτὸν ἐκ τοῦ Gabon τῆς Γουινέας ἢ τῆς Μαδαγασκάρης, δὲν ἔχει τὸσον λαμπρὰ χρώματα, διότι ὑποφέρει κατὰ τὸ ταξίδιον ἐγκλεισμένος ὢν ἐντὸς στενῶν κλωβῶν, ἀκίνητος, πεπιεσμένος, λυπημένος. Μετ' ὀλίγον ἀφιέμενος ἐλεύθερος ἀνακτᾷ τὸ κάλλος του, ἐὰν δὲ εὖρη κατάλληλον μέρος πρὸς διαμονήν, οἱ δὲ σπόροι, οἱ καρποὶ καὶ τὰ γλυκίσματα ἀποδώσωσιν εἰς αὐτὸν τὴν ὑγείαν καὶ τὴν εὐχαρίστησιν, δὲν ζητεῖ πλέον νὰ φύγῃ καὶ καθίσταται οἰκεῖος. Βραδύτερον δοκιμάζει νὰ ἀρθρώσῃ λέξεις, ἐν ἀρχῇ συγκεχυμένας, σπουδάζει, διορθῆν βραθυμῶν καὶ κατ' ὀλίγον τὴν προσφορὰν του καὶ καταλήγει τέλος νὰ μιμηθῆ ἀπάσας τὰς ἀρθρώσεις τῆς φωνῆς καὶ τὰς χροῖας τῆς ὀμιλίας. Ἀκούων τις αὐτὸν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἀρέσκειται ὑπὸ τῆς ποικιλίας τῶν φωνῶν τῶν ἡμάτων, τῶν λόγων του. Ἀκρωμένως ὅμως αὐτὸν ἐπὶ ὀλόκληρον ἡμέραν, τὸν βαρύνεται καὶ τὸν ἀπεχθάνεται. Πρέπει νὰ ἔχῃ τις